

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 204/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného AK Slobodník s.r.o., Štúrova 20, Košice, proti postupu a uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 15C/15/2024 zo 4. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 15C/15/2024 zo 4. decembra 2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Uznesenie Mestského súdu Košice sp. zn. 15C/15/2024 zo 4. decembra 2024 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Mestskému súdu Košice na ďalšie konanie.
- Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 204/2024-10 z 10. apríla 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú ústavnému súdu 4. februára 2025, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu o výške trov konania a postupom, ktorý mu predchádzal. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a uplatňuje si nárok na náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ sa žalobou z 25. apríla 2024 domáhal, aby súd uložil povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť mu spoločne a nerozdielne náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia 3 144 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ vzal žalobu späť v časti proti žalovanej v 1. rade. Uznesením mestského súdu zo 17. septembra 2024 bolo konanie proti žalovanej v 1. rade zastavené. Žalovanej v 1. rade mestský súd priznal nárok na náhradu trov konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %.

3. Mestský súd vyzval žalovanú v 1. rade na podanie stanoviska, či si uplatňuje nárok na náhradu trov konania. Žalovaná v 1. rade si náhradu trov uplatnila a vyčíslila ich na 323,76 eur s priloženým vyúčtovaním podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Mestský súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 8. novembra 2024 priznal žalovanej v 1. rade trovy konania vo výške 0 eur, keďže v konaní nebola zastúpená právnym zástupcom.

4. Proti uzneseniu z 8. novembra 2024 podala žalovaná v 1. rade sťažnosť, ktorú odôvodnila tým, že v konaní bola zastúpená advokátom JUDr. Petrom Bollardtom, a preto jej vyčíslená náhrada trov konania mala byť priznaná. K sťažnosti pripojila advokátovi udelené plnomocenstvo.

5. Napadnutým uznesením sp. zn. 15C/15/2024 zo 4. decembra 2024 mestský súd zmenil uznesenie z 8. novembra 2024 tak, že sťažovateľ je povinný žalovanej v 1. rade nahradiť trovy konania 323,76 eur. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd zo spisu zistil, že v spise bolo predložené podanie – vyjadrenie žalovanej v 1. rade zo 14. mája 2024 a doplnenie vyjadrenia k žalobe z 15. mája 2024, ktoré bolo spísané advokátom JUDr. Petrom Bollardtom. V konaní nebolo predložené plnomocenstvo, preto súd konal priamo so žalovanou v 1. rade, keďže bol toho názoru, že nie je právne zastúpená. Žalovaná v 1. rade však k sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky o výške trov konania z 8. novembra 2024 plnomocenstvo priložila, preto mestský súd sťažnosťou napadnuté uznesenie zmenil tak, že žalovanej v 1. rade priznal náhradu trov konania 323,76 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ považuje postup mestského súdu pri rozhodovaní o výške trov konania žalovanej v 1. rade za nezákonný, keďže pripustil nový dôkaz v konaní o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Trovy právneho zastúpenia nesporne vznikli pred vydaním uznesenia vyššieho súdneho úradníka a o ich existencii a o okolnostiach určujúcich ich vyčíslenie mala žalovaná v 1. rade vedomosť. Napriek tomu žalovaná v 1. rade plnomocenstvo nepredložila a ani netvrdila, že by jej vo včasnom predložení bránila závažná prekážka. Žalovaná preto mala podľa sťažovateľa znášať dôsledky svojej procesnej pasivity, ktoré mali spočívať v tom, že by jej bola priznaná výška trov v sume 0 eur podľa pôvodného uznesenia vyššieho súdneho úradníka.

7. Druhým argumentom sťažovateľa je porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie nesprávnym procesným postupom mestského súdu, ktorý mu neposlal sťažnosť žalovanej v 1. rade proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 8. novembra 2024 na vedomie a vyjadrenie, a tým došlo k porušeniu princípu rovnosti účastníkov konania, ktorá je v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva vyjadrená princípom rovnosti zbraní, na ktorú sťažovateľ poukazuje.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

8. V mene odporcu sa vyjadrila sudkyňa dočasne poverená výkonom podpredsedníčky mestského súdu, ktorá uviedla, že ako orgán riadenia a správy súdu nemôže preskúmať rozhodnutia nezávislého a nestranného súdu a vyjadrovať sa k správnosti a zákonnosti postupu všeobecného súdu.

9. Zúčastnená osoba, žalovaná v 1. rade, ktorej bola ústavná sťažnosť sťažovateľa doručená, svoje právo na vyjadrenie v stanovenej lehote nevyužila.

10. Sťažovateľ na vyjadrenie odporcu reagoval len zotrvaním na svojich pôvodných tvrdeniach a zároveň oznámil, že jeho právny zástupca zmenil spôsob výkonu advokácie z fyzickej osoby na spoločnosť s ručením obmedzeným a predložil nové splnomocnenie. Rovnako si vyčíslil trovy konania v celkovej výške 949,17 eur za dva úkony právnej služby v roku 2025.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Podstatu námietok sťažovateľa tvorí ním tvrdené porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie z dôvodu, že mestský súd v konaní o sťažnosti proti uzneseniu mestského súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom o výške trov konania pripustil nový dôkaz, a námietka o porušení princípu rovnosti strán nezaslaním sťažnosti žalovanej sťažovateľovi na vedomie pred rozhodnutím.

12. Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), napríklad ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 687/2023).

13. V daných skutkových okolnostiach považuje ústavný súd za potrebné sa najskôr vyjadriť k námietke porušenia princípu rovnosti zbraní nezaslaním sťažnosti žalovanej proti uzneseniu mestského súdu o výške trov konania sťažovateľovi na vedomie.

14. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) definuje obsah princípu rovnosti zbraní požiadavkou, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať

príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (rozsudok ESLP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok ESLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike) (III. ÚS 109/2020).

15. Osobitne vo vzťahu k súdnej veci sťažovateľa ústavný súd uvádza, že ESLP už v minulosti riešil obdobné prípady, kde bolo namietané porušenie zásady kontradiktórnosti z dôvodu, že odvolací súd neposlal odvolanie (v našom právnom poriadku sťažnosť, pozn.) proti výroku o trovách konania protistrane (rozsudok ESLP zo 6. 2. 2001 vo veci Beer proti Rakúsku, č. 30428/96, body 18 – 21, rozsudok ESLP zo 7. 1. 2005 vo veci Baumann proti Rakúsku, č. 76809/01, bod 48), pričom dospel k záveru o porušení tejto zásady a zároveň aj k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 109/2020).

16. Ustanovenie § 239 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) o sťažnosti síce explicitne nezakotvuje povinnosť súdu doručiť sťažnosť ani povinnosť umožniť protistrane vyjadriť sa k nej. Absencia výslovnej právnej úpravy však automaticky neznamená, že v sťažnostnom konaní sa princíp kontradiktórnosti vôbec neuplatňuje. Ten je z hľadiska „rozsahu, ktorý určí zákon“ (čl. 9 CSP) vymedzený princípom rovného postavenia strán v konaní, teda prostredníctvom čl. 6 CSP, keď sa toto rámcové ustanovenie v prípade absencie osobitnej úpravy dotknutého postupu použije primerane na okolnosti prípadu. Ponechanie priestoru na vyjadrenie sa k sťažnosti proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom je dôvodné najmä vtedy, ak argumentácia uvedená v sťažnosti indikuje možnosť, že sudca okresného súdu rozhodne v neprospech protistrany (IV. ÚS 16/2021, III. ÚS 261/2024).

17. V sťažovateľovej veci si žalovaná v 1. rade uplatnila nárok na náhradu trov právneho zastúpenia, ktorých výšku si podľa vyhlášky aj riadne vyčíslila. Mestský súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 8. novembra 2024 priznal žalovanej v 1. rade trovy konania vo výške 0 eur, a to z dôvodu, že z listín nachádzajúcich sa v spise nepovažoval za preukázané, že žalovaná bola v spore právne zastúpená. Žalovaná podala proti uzneseniu sťažnosť, tvrdiac, že v spore právne zastúpená bola, a predložila konajúcemu súdu aj splnomocnenie advokátovi. Táto sťažnosť nebola mestským súdom sťažovateľovi doručená. Výsledkom rozhodovania o sťažnosti bolo napadnuté uznesenie mestského súdu, ktorým žalovanej v 1. rade priznal náhradu trov konania 323,76 eur, teda rozhodol v neprospech sťažovateľa.

18. Námietku sťažovateľa preto v okolnostiach danej veci považoval ústavný súd za dôvodnú, keďže sťažovateľ nemal možnosť sa vyjadriť k argumentom protistrany, ktoré zvrátili rozhodnutie o výške trov konania v jeho neprospech. Mestský súd znemožnil sťažovateľovi reagovať na relevantné argumenty žalovaného a predostrieť okresnému súdu vo svoj prospech vlastnú argumentáciu, prípadne na preukázanie svojich tvrdení označiť alebo predložiť vlastné dôkazy. Ponechanie priestoru na opozitné vyjadrenie je pritom naliehavé najmä vtedy, ak súd na podklade argumentácie podanej sťažnosti indikuje možnosť zmeniť rozhodnutie v neprospech protistrany (IV. ÚS 16/2021, č. 25/2021 ZNaU), čo bol celkom zjavne aj tento prípad. Uvedeným postupom mestského súdu tak došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania, a tým k porušeniu

základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Ústavný súd preto vyhovel návrhu sťažovateľa na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci mestskému súdu na ďalšie konanie, pretože je to pre dosiahnutie nápravy vo veci nevyhnutné (výrok 2). Mestský súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

20. Námietku o pripustení nového dôkazu v sťažnostnom konaní si sťažovateľ uplatnil až v konaní o tejto ústavnej sťažnosti, a to práve z dôvodu, že nemal v konaní mestského súdu možnosť túto námietku uplatniť v reakcii na sťažnosť žalovanej. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti je subsidiárna. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom zmysle, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. III. ÚS 236/2025, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 532/2017). V tomto prípade však ústavný súd nemôže preskúmať, ako sa s námietkou nového dôkazu mestský súd vysporiadal, pretože na vznesenie tejto námietky nedal mestský súd sťažovateľovi svojím nesprávnym procesným postupom príležitosť. Nesprávnosť procesného postupu mestského súdu bola dôvodom na zrušenie napadnutého uznesenia (bod 19 uznesenia) a vrátenia veci na ďalšie konanie, čím sa konanie pred mestským súdom vráti do stavu pred rozhodnutím o sťažnosti žalovanej proti uzneseniu o výške trov konania a umožní mestskému súdu napraviť svoj nesprávny procesný postup a vysporiadať sa s námietkami, ktoré si voči sťažnosti sťažovateľ uplatní. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd túto námietku vyhodnotil ako predčasnú.

V.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur.

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 16 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a náhrada výdavkov je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) vrátane DPH.

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu